

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 3 februari 2021

Dossiernr. : K23233

Documentnr. : 2020-011940

Verzonden : 5 februari 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 17 april 2020 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten.

De aanvraag is ingediend door Eco Reest, Industrieweg 20, 7921 JP te Zuidwolde, in opdracht van Lefier, Winschoterdiep 50, 9723 AB te Groningen.

De aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan de woningen in de Eenhoornstraat, Noorderkroonstraat, Ossenhoederstraat, Schorpioenstraat, Steenbokstraat, Voermanstraat en Watermanstraat te Groningen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, en artikel 3.8, lid 1 en 5, van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2021;

III. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit:

1. voorschriften;
2. overwegingen bij besluit;
3. de aanvraag van 17 april 2020 en de aanvullingen per mail d.d. 15 oktober en 20 november 2020, inclusief activiteitenplan *Eco Reest, 20 november 2020. "Voermanstraat e.o. te Groningen". Projectnummer 191878. Versie 3.0.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 3164543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op huismus, gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis en laatvlieger en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project betreffende beschermde soorten of andere beschermde soorten worden aangetroffen en/of andere handelingen dan bedoeld in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplanting, broedseizoen, winterrust) te voorkomen. Het broedseizoen van huismus loopt globaal van maart tot en met augustus en voor gierzwaluw van eind april tot 15 augustus. De paarperiode voor de betreffende vleermuissoorten loopt globaal van 15 augustus tot en met oktober en de winterrustperiode van 1 november tot en met maart, waarbij de winterrustperiode van laatvlieger al vanaf 1 oktober kan beginnen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort. Afwijkingen dienen voldoende onderbouwd te worden genoteerd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

11. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden vóór 31 december 2021.
12. Alle maatregelen dienen als volgt te worden uitgevoerd zoals ook beschreven is in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan (Eco Reest, 20 november 2020. "Voermanstraat e.o. te Groningen". Projectnummer 191878. Versie 3.0) en de aanvullingen per mail d.d. 15 oktober, 20 november 2020 en 26 januari 2021:

Huismus

- a) De daken van de woningblokken in cluster 2 dienen uiterlijk 15 februari 2021 permanent toegankelijk te zijn gemaakt voor huismus (zie onder c voor eisen aan de voorzieningen).
- b) De woningen in het plangebied dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden voor huismus, waarbij rekening gehouden moet worden met de kwetsbare periode van de soort met inachtneming van voorschrift 9:
 - de woningen van cluster 3 en het eerste deel van de woningen van cluster 4 waarvan de werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens de broedperiode van huismus, dienen voorafgaand aan het broedseizoen van huismus (2021) ongeschikt gemaakt te worden, het tweede deel van de woningen van cluster 4 en de woningen van cluster 5 na afloop van het broedseizoen van huismus, een en ander conform de planning van figuur 2 in de overwegingen bij dit besluit;
 - de woningen dienen ongeschikt te worden gemaakt door het afdichten van de toegang naar de verblijfplaatsen, bijvoorbeeld door deze dicht te zetten met vogelschroot, nadat is vastgesteld dat geen huismus meer aanwezig is en de begeleidende ecoloog de woningen heeft vrijgegeven. Het tijdstip en de constateringen van de controles moeten worden vastgelegd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
- c) Na afronding van de werkzaamheden dienen er weer permanente voorzieningen te worden gerealiseerd:
 - deze voorzieningen dienen te bestaan uit het verhoogd plaatsen van het vogelschroot tussen de tweede en derde rij dakpannen. Hierdoor blijft de ruimte onder de eerste rijen dakpannen toegankelijk voor nestlocaties van huismus;
 - de dakruimte onder de eerste twee rijen dakpannen dient toegankelijk te zijn voor huismus via de dakgoot of andere openingen;
 - deze voorzieningen dienen te worden gerealiseerd bij alle woningblokken in het plangebied, zowel aan de voor- als achterzijde van de woningen.

Gierzwaluw

- d) Binnen het plangebied dienen permanente voorzieningen voor gierzwaluw te worden opgehangen. Bij het ophangen van de kasten dient rekening gehouden te worden met de volgende voorschriften:
 - er dienen minimaal 50 voorzieningen te worden opgehangen, inclusief cluster 1;
 - de voorzieningen dienen van het type NK-GZ-03 of vergelijkbaar te zijn;
 - de vervangende verblijfplaatsen dienen bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats te worden geplaatst, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
 - de voorzieningen dienen geclusterd per 4 of 5, verspreid door het gebied te worden opgehangen;
 - de nestkasten dienen direct onder de gevel of tenminste op minimaal drie meter hoogte en bij voorkeur op de noord- en/of oostgevel geplaatst te worden, niet in de volle zon en met een voldoende vrije aanvliegroute;
 - de voorzieningen dienen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voorafgaand aan het broedseizoen van 2021 te zijn gerealiseerd, uiterlijk 1 april 2021;
 - de locaties van de voorzieningen dienen op kaart ingetekend te zijn en dienen in het onder voorschrift 6 genoemde ecologisch werkprotocol te worden opgenomen.
- e) De woningen in het plangebied dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden voor gierzwaluw, waarbij rekening gehouden moet worden met de kwetsbare periode van de soort met inachtneming van voorschrift 9:
 - in cluster 3 en 4 dienen op de locaties met gierzwaluwverblijfplaatsen waar de werkzaamheden in de periode jan - aug 2021 worden uitgevoerd (drie verblijfplaatsen), allemaal voorafgaand aan het broedseizoen van gierzwaluw (2021)

- ongeschikt gemaakt te worden; het tweede deel van de woningen van cluster 4 na afloop van het broedseizoen (twee verblijfplaatsen, deze dienen in 2021 nog beschikbaar te zijn als broedlocatie voor gierzwaluw), een en ander conform de planning in figuur 2 in de overwegingen bij dit besluit;
- de woningen dienen ongeschikt gemaakt te worden door het afdichten van de toegang naar de verblijfplaatsen, nadat is vastgesteld dat er geen gierzwaluw aanwezig is en de begeleidende ecooloog de woningen heeft vrijgegeven. Het tijdstip en de constatering van de controles moeten worden vastgelegd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
- f) Na afronding van de werkzaamheden dienen de voorzieningen permanent te blijven hangen. Er dient gekeken te worden of het zinvol is (lege) kasten te verplaatsen naar gevels waar tijdens het onderzoek gierzwaluwverblijfplaatsen zijn vastgesteld. Het beheer van de kasten dient duurzaam geregeld te zijn en er dienen te allen tijde goed functionerende kasten aanwezig te zijn. Het beheer (controle en/of reparatie) dient te gebeuren in een periode dat verstoring niet optreedt.

Vleermuizen

- g) De voorzieningen in cluster 1, vallend onder de generieke ontheffing Groningen-Hoogkerk met kenmerk K15817, bestaand uit 54 opbouw vleermuiskasten, vijf inbouwkasten en één kraamkast reeds opgehangen te zijn, voordat de werkzaamheden starten. De kasten zijn in oktober-november 2020 opgehangen. De voorzieningen dienen op kaart ingetekend te zijn en in het onder voorschrift 6 genoemde ecologisch werkprotocol te worden opgenomen.
- h) De woningen in cluster 2 dienen uiterlijk 15 maart 2021 permanent toegankelijk te zijn gemaakt voor vleermuizen (zie onder j voor type voorzieningen en eisen aan de voorzieningen).
- i) De woningen in het plangebied dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Bij het ongeschikt maken van de woningen dienen de volgende voorschriften in acht genomen te worden:
- bij het ongeschikt maken dient te worden voorkomen dat de spouw ter plaatse gevuld wordt en op die manier geblokkeerd raakt voor eventueel aanwezige vleermuizen;
 - het ontoegankelijk maken dient te gebeuren door het dichtmaken van geschikte invliegopeningen in combinatie met het aanbrengen van exclusion flaps voor vluchtopeningen. Gedurende de periode dat de exclusion flaps aanwezig zijn, dienen ze dagelijks te worden gecontroleerd op goed functioneren. De exclusion flaps dienen ten minste drie dagen voor de werkzaamheden worden geplaatst, met ten minste één nacht met temperaturen van minimaal 10 graden Celsius;
 - in aanvulling op voorgestelde maatregelen in het activiteitenplan schrijven wij voor dat er na het ongeschikt maken van de woningen met verblijfplaatsen een nacontrole met een batdetector dient plaats te vinden. Pas nadat is vastgesteld dat de verblijfplaatsen verlaten zijn en de begeleidende ecooloog het gebied heeft vrijgegeven, kan gestart worden met de renovatie. De resultaten van de nacontrole dient te worden genoteerd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
- j) Na afronding van de renovatiewerkzaamheden dienen permanente voorzieningen te worden gerealiseerd. Bij het plaatsen van deze voorzieningen, dient rekening gehouden te worden met de volgende voorschriften:
- in 12 blokken dienen drie losse inbouwkasten aangebracht te worden en in 4 woningblokken dienen vier losse inbouwkasten aangebracht te worden, totaal 52 inbouwkasten van het type VMPM1, of vergelijkbaar. De locaties dienen daarbij ruimtelijk verdeeld te worden over de blokken en het gebied;
 - per cluster dient 1 kraamkast van het type VMPK1, of vergelijkbaar, aangebracht te worden, in totaal 4 kraamkasten;
 - de locaties van de voorzieningen dienen op kaart ingetekend te zijn en in het onder voorschrift 6 genoemde ecologisch werkprotocol te worden opgenomen;
 - de precieze locatie van de voorzieningen dient zodanig te zijn dat de kasten, met name de in-/uitvliegopeningen niet door kunstmatige lichtbronnen beschenen worden;
 - de voorzieningen dienen zo dicht mogelijk onder de nok ingebouwd te worden, maar op minimaal 3 meter hoogte;
 - de voorzieningen dienen een vrije in- en uitvliegroute te hebben;

- de voorzieningen dienen opgehangen te worden buiten het bereik van predatoren;
 - het beheer duurzaam van de permanente voorzieningen dient duurzaam geregeld te zijn en er dienen te allen tijde goed functionerende kasten aanwezig te zijn. Het beheer dient te gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.
- k) Als permanente voorziening voor de te vervallen zomerverblijfplaats van laatvlieger dient de dakconstructie van de woningen Eenhoornstraat 2 tot en met 16 toegankelijk te worden gehouden. Dit dient te gebeuren door bij beide kopgevels over de gehele lengte ruimte te houden door de kantpannen en nokvorsten circa 3 centimeter over te laten lappen die laatvlieger (en andere soorten vleermuizen) de ruimte biedt om onder de dakconstructie te komen.

Overige

- l) De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien dit wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar de omgeving uitstraalt. De ecologisch deskundige dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
- m) De bewoners worden geadviseerd om meer 'groen' in de tuinen te plaatsen. Door bewoners in te lichten over de ecologische functionaliteit van het plaatsen van opgaand groen, wordt de kans vergroot dat de leefomgeving verbeterd voor de aanwezige soorten. Het opgaand groen zal meer insecten aantrekken, waardoor het voedselaanbod toeneemt en het plangebied aantrekkelijk(er) wordt.

Overige voorschriften

13. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
14. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
15. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

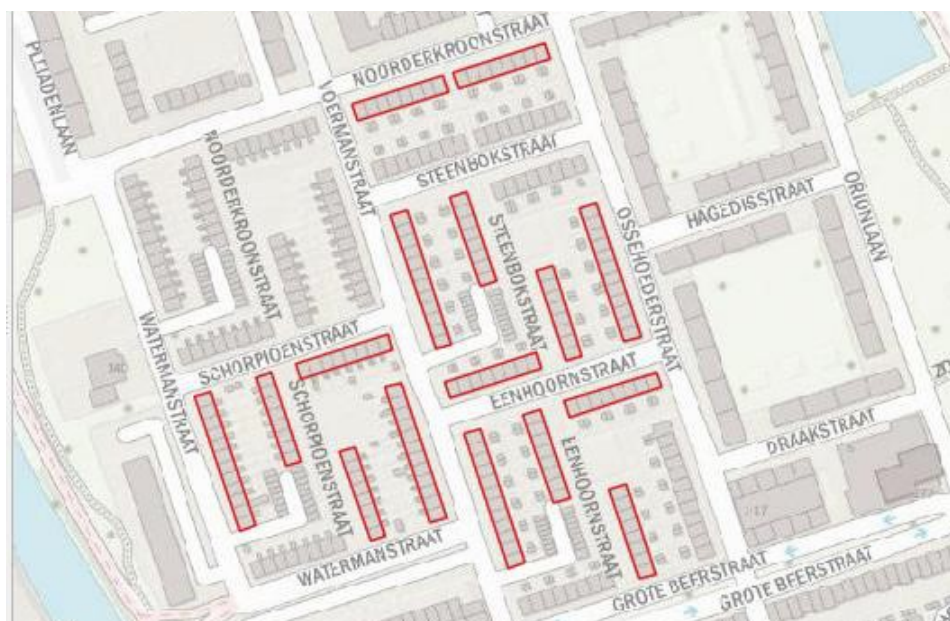
Onderwerp: Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

Activiteitenplan: *Eco Reest, 20 november 2020. "Voermanstraat e.o. te Groningen". Projectnummer 191878. Versie 3.0*

Activiteit: De ingreep bestaat uit werkzaamheden aan woningen in het kader van renovatie en verduurzaming, waarbij onder andere isolatie zal worden aangebracht en de volledige dakbedekking van woningen zal worden vervangen. De werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van het Convenant Energiebesparing Huursector. In dit convenant zijn tussen het Rijk en woningcorporaties afspraken gemaakt over energiebesparing van huurwoningen

Reden voor deze aanvraag: Naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden is nader onderzoek naar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen uitgevoerd. Hieruit kwam naar voren dat in de te renoveren woningen verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig te zijn. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb) en hiervoor dient ontheffing te worden afgegeven.

Plangebied: Het plangebied is gelegen in de wijk Paddepoel in het noordwesten van de stad Groningen en bestaat uit meerdere blokken woningen. Onderhavige ontheffing heeft betrekking op 148 te renoveren woningen op de volgende adressen:

Figuur 1. ligging van de woonblokken waar gerenoveerd gaat worden (rode omlijning).

- Eenhoornstraat 1 tot en met 15 (oneven);
- Eenhoornstraat 2 tot en met 48 (even);
- Noorderkroonstraat 50 tot en met 80 (even);
- Ossenhoederstraat 26 tot en met 48 (even);
- Schorpioenstraat 2 tot en met 48 (even);
- Steenbokstraat 18 tot en met 48 (even);
- Voermanstraat 1 tot en met 47 (oneven);
- Voermanstraat 22 tot en met 44 (even);
- Watermanstraat 17 tot en met 39 (oneven).

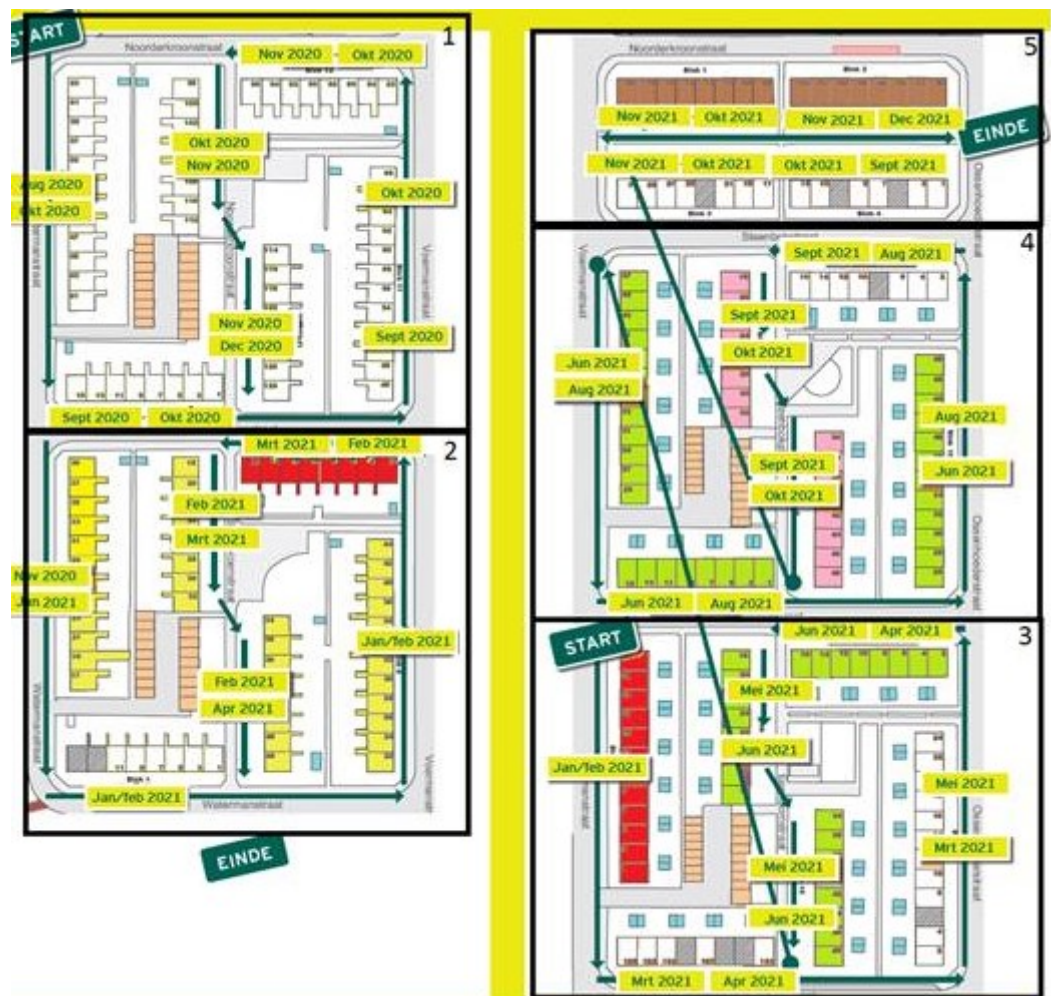
Werkzaamheden:

- herstellen metselwerk en/of voegwerk waar nodig;
- aanbrengen/bijvullen spouwisolatie;
- vervangen van het dak, aanbrengen geïsoleerde dakplaten, dakraam en nieuwe dakpannen;
- renoveren bestaande schoorsteen (Voermanstraat);
- verwijderen bestaande schoorstenen (overige straten);
- vervangen van dakgoten;
- vervangen van regenpijpen;
- vervangen kozijnen en draaiende delen.

Planning:

De renovatiewerkzaamheden worden uitgevoerd vóór december 2021, conform de volgende planning:

- Cluster 2: start november 2020, einde april 2021;
- Cluster 3: start januari 2021, einde juni 2021;
- Cluster 4: start juni 2021, einde oktober 2021;
- Cluster 5: start oktober 2021, einde december 2021.

Figuur 2. Fasering van de werkzaamheden, onderverdeeld in 5 clusters. Cluster 1 valt onder de Generieke Ontheffing Groningen-Hoogkerk (Provincie Groningen ref. K15817), clusters 2 tot en met 5 (gekleurde blokken) vallen onder deze ontheffing.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1 lid 2 Wnb);	huismus en gierzwaluw
--	-----------------------

opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb);	Gewone dwergvleermuis en laatvlieger
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb);	

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb) en het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Krachtens artikel 5.1, tweede lid, Wnb is op 9 juli 2020 de beslistermijn met zeven weken verlengd.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 8 en 22 oktober 2020 en 13 januari 2021 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 15 oktober en 20 november 2020 en 26 januari 2021 ontvangen. Op 20 november 2020 is er een aangepast activiteitenplan toegestuurd (versie 3). Op 25 november 2020 is door de aanvrager aangegeven een wijziging te willen doorvoeren met betrekking tot de permanente maatregelen voor Gewone dwergvleermuis. Op 11 december 2020 is aangegeven deze wijziging toch niet te zullen doorvoeren. Na ontvangst van alle (aanvullende) gegevens was de aanvraag volledig. De beslistermijn is opgeschort met de termijn die gebruikt is voor de aanvulling van de gegevens.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op de website www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4 en artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en/of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De beoordeling op de volgende pagina's gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Alternatievenafweging

In hoofdstuk 5 van het activiteitenplan is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermden

soorten. Het project is locatie specifiek. Het nul-alternatief - niets doen - is geen optie, omdat de woningen niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd op gebied van (leef)klimaat en duurzaamheid. Door de gebrekkige isolatie van de woningen treedt veel energieverlies op. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als gevolg van vocht en tocht. Indien er geen woningverbetering wordt uitgevoerd zullen de woningen op termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit leiden tot de sloop van de woningen, waarmee de verblijfplaatsen van beschermde soorten ook verloren zouden gaan. Het alternatief van sloop en nieuwbouw heeft tot gevolg dat voor langere periodes geen vaste rust- en verblijfplaatsen beschikbaar zijn op de locaties van de gesloopte woningen en is daarmee niet een ecologisch gunstiger alternatief. In deze situatie wordt met de gekozen planning, werkwijze en inrichting schade aan aanwezige beschermde soorten voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor gierzwaluw en huismus in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid;

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Deze geldende belangen zijn in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan voldoende onderbouwd om de negatieve effecten op beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen. Door de werkzaamheden uit te voeren nemen de energielasten af en neemt het wooncomfort toe. De werkzaamheden dragen bij aan de opgaves voor energiebesparing en beperking van de uitstoot van broeikasgassen. Daarnaast wordt het binnenklimaat van de woningen verbeterd wat bijdraagt aan de gezondheid van de bewoners.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

Groenvoorzieningen

De bewoners worden geadviseerd om meer 'groen' in de tuinen te plaatsen. Door bewoners in te lichten over de ecologische functionaliteit van het plaatsen van opgaand groen, wordt de kans vergroot dat de leefomgeving verbeterd voor de aanwezige soorten. Het opgaand groen zal meer insecten aantrekken, waardoor het voedselaanbod toeneemt en het plangebied aantrekkelijk(er) wordt.

Huismussen

Naast dat de leefomgeving wordt verbeterd voor deze soort, zijn er in de nieuwe situatie meer nestplaatsen beschikbaar. Alle daken van de woningblokken binnen het plangebied worden geschikt gemaakt of blijven geschikt voor huismussen. Hierbij hebben ze toegang via de dakgoot bij de onderste rij dakpannen.

Gierzwaluwen

Naast de voorgeschreven veertig nestkasten voor gierzwaluwen, worden er in de omgeving tien extra nestkasten geplaatst. In totaal zijn daarom 50 nestplaatsen beschikbaar voor de gierzwaluw binnen het plangebied.

Vleermuizen

Naast de voorgeschreven 52 inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis en het beschikbare dak ter plaatse van Eenhoornstraat 2 tot en met 16 voor de laatvlieger, dienen de vier kraamkasten als ecologische plus. Deze kraamkasten zijn eveneens beschikbaar voor diverse andere soorten vleermuizen (zoals meervleermuis), waardoor de biodiversiteit binnen het plangebied vergroot wordt.

Eerder genoemde geldende belangen, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Ecologische afweging met betrekking tot soortbescherming vogels

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van huismus en gierzwaluw is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in paragraaf 4.3 (huismus) en 4.5 (gierzwaluw) van het activiteitenplan. Het onderzoek naar aanwezigheid van nestlocaties van huismus en gierzwaluw is uitgevoerd conform de eisen in de kennisdocumenten van beide soorten (BIJ12, 2017). Voor het vaststellen van huismus zijn twee bezoeken uitgevoerd in de periode van 1 april tot en met 15 mei en voor gierzwaluw drie bezoeken in de periode 1 juni tot 15 juli. De veldbezoeken zijn uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden.

Resultaten

Binnen het plangebied zijn 29 verblijfplaatsen van huismus vastgesteld. Tijdens het onderzoek door Eco Reest in 2018 zijn 25 nestlocaties van de huismus vastgesteld. Deze bevinden zich, twee uitzonderingen daargelaten, op de voorste rij van de dakpannen. Daarnaast is een gebiedsdekkende inventarisatie naar huismus uitgevoerd in het kader van het soortmanagementplan voor de stad Groningen en Hoogkerk (generieke ontheffing kenmerk K15817). Bij dit onderzoek zijn ook waarnemingen van nestplaatsen van huismus in de woonblokken ten zuiden van de Schorpioenstraat opgenomen: het betreft vier nestplaatsen. In het plangebied en omgeving (zone van 370 meter rondom het plangebied) zijn ten minste 60 nestplaatsen van huismus aanwezig. De waarnemingen buiten het plangebied zijn gedaan in de Lierstraat, Ossenhoederstraat, Poolsterlaan, Regulusstraat, Siriusstraat, Spicastraat, Weegschaalstraat en Wegalaan.

Binnen het plangebied zijn acht nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld. De nestplaatsen bevinden zich voornamelijk onder dakpannen aan de zijgevels en onder de nokpan van hoekwoningen. In de directe omgeving van het plangebied is op één locatie aan de Siriusstraat een nestlocatie aangetroffen.

In het plangebied is geen aan verblijfplaatsen gerelateerd (essentieel) foerageergebied van huismus en gierzwaluw vastgesteld. Eventueel aanwezig (essentieel) leefgebied van huismus blijft behouden. Het groen rondom de woningen wordt niet aangetast.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

De in de aanvraag omschreven ingreep heeft negatieve effecten op essentiële functies binnen het plangebied voor huismus en gierzwaluw. De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen nesten van beide soorten binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van huismus.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling (het vernietigen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning en inrichting en de in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan voorgestelde maatregelen worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Doordat er sprake is van een fasering van de werkzaamheden, zijn er tijdens de renovatiewerkzaamheden te allen tijde (tijdelijke) voorzieningen voor huismus en gierzwaluw aanwezig. Door de volgorde van werkfasen per blok zijn de woningblokken binnen het plangebied

eveneens geschikt als alternatieve nestplaats om naar uit te wijken. Daarnaast zijn de andere clusters geschikt als alternatief. Uit onderzoek is gebleken dat de omgeving in voldoende mate geschikt is voor nestplaatsen voor beide soorten. Ook zijn de daken van de woningblokken in cluster 2 permanent toegankelijk gemaakt voor huismussen en daardoor tijdig beschikbaar voor mitigatie. Op het moment dat de verblijfplaatsen in cluster 3 en het eerste deel van cluster 4 ongeschikt worden gemaakt, zijn de werkzaamheden in cluster 2 (zo goed als) afgerond en zijn hier voor het broedseizoen van 2021 (permanente) voorzieningen aanwezig in de vorm van verhoogd vogelschroot (zie hieronder). Voor elke nestplaats van gierzwaluw die door de werkzaamheden komt te vervallen, worden vijf nestkasten aan geschikte woningen in cluster 2 tot en met 5 geplaatst. In totaal komen in deze clusters 40 nestkasten te hangen, en in cluster 1 zijn reeds 10 nestkasten opgehangen. De nestkasten zijn van het type NK-GZ-03 van Vivara Pro, of vergelijkbaar van aard. De voorzieningen zijn grotendeels al aanwezig, de resterende voorzieningen worden voorafgaand aan het broedseizoen van 2021 gerealiseerd, uiterlijk 1 april 2021. De werkzaamheden aan de twee woningblokken van waargenomen gierzwaluwnesten in cluster 4 en de woningblokken in cluster 5 vinden plaats na september 2021. Deze nestlocaties blijven in het broedseizoen van 2021 beschikbaar. De kasten worden geplaatst aan de oost- of noordzijde van het gebouw, bij voorkeur in de schaduw van de dakrand. De kasten hebben een vrije aanvliegroute en zijn buiten bereik van predatoren.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen van huismus ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de ruimte onder de dakpannen met vogelschroot, nadat is vastgesteld dat er geen huismus aanwezig is. In het geval van werkzaamheden tijdens het broedseizoen van huismus, worden verblijfplaatsen in het betreffende cluster voorafgaand aan het broedseizoen ontoegankelijk gemaakt. Ook de verblijfplaatsen van gierzwaluw worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de invliegopeningen, nadat is vastgesteld dat gierzwaluw geen gebruik meer maakt van de verblijven. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van gierzwaluw vindt plaats vóór (cluster 3 en een het eerste deel van cluster 4) dan wel na (het tweede deel van cluster 4 en cluster 5) het broedseizoen van 2021.

Ter vervanging van de verblijfplaatsen van huismus die door de werkzaamheden verloren gaan, worden permanente voorzieningen gerealiseerd. Deze permanente voorzieningen bestaan uit het aanbrengen van verhoogd vogelschroot tussen de tweede en derde rij dakpannen in alle te renoveren woningblokken, zowel aan de voor- als achterzijde van de woningen. Hierdoor blijven de eerste rijen dakpannen toegankelijk voor nestlocaties voor huismus. De dakruimte onder de eerste twee rijen dakpannen moet toegankelijk zijn via de dakgoot of andere openingen. De dakruimte is 3 tot 5 cm hoog. De nestkasten voor gierzwaluw blijven na de werkzaamheden permanent hangen. In aanvulling op het activiteitenplan schrijven wij voor dat er na afronding van de werkzaamheden gekeken dient te worden of het zinvol is (lege) kasten te verplaatsen naar gevels waar tijdens het onderzoek gierzwaluwverblijfplaatsen zijn vastgesteld.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat er zowel tijdelijk, tijdens de werkzaamheden, als op lange termijn weer voldoende verblijfplaatsen voor huismus en gierzwaluw binnen het plangebied aanwezig zijn.

Gunstige staat van instandhouding

De huidige staat van instandhouding van huismus als broedvogel is matig ongunstig. Huismus komt in Nederland algemeen voor. In de provincie Groningen lijkt de populatie van huismus zich de afgelopen jaren te stabiliseren tot licht toe te nemen. Ook in de directe omgeving van het plangebied is een redelijke populatie aanwezig. Het toekomstperspectief voor huismus is gunstig, mede omdat er bij sloop- en bouwprojecten tegenwoordig meer aandacht is voor het behoud van broedgelegenheid.

De huidige staat van instandhouding van gierzwaluw als broedvogel is gunstig. De populatietrend lijkt stabiel tot licht toenemend en de soort komt in Nederland algemeen voor. De meerderheid van de Groningse populatie gierzwaluwen broedt in de stad Groningen. Binnen het plangebied komt een beperkt aantal broedgevallen van gierzwaluw voor. In de directe omgeving van het plangebied is één nestlocatie aangetroffen (Siriusstraat).

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de

staat van instandhouding van de betreffende soorten. Huismus komt in de omgeving algemeen voor en gierzwaluw redelijk algemeen. Beide soorten kunnen het plangebied goed vanuit de directe omgeving (opnieuw) bereiken.

Eindoordeel ecologische afweging huismus en gierzwaluw

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de ecologische plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van huismus en gierzwaluw gewaarborgd blijft.

3.1.4 Ecologische afweging met betrekking tot soortbescherming vleermuizen

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis en laatvlieger is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in paragraaf 4.1 van het activiteitenplan. Het plangebied is meerdere keren bezocht om de verschillende functies (zomer-, paar-, winter- en kraamverblijfplaats) van het plangebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen, zoals beschreven in het Vleermuisprotocol, versie 2017. Het onderzoek is uitgevoerd met een batdetector, type Petterson D240x (of een gelijkwaardig apparaat). Indien noodzakelijk zijn geluiden opgenomen en achteraf geanalyseerd.

Resultaten

In het plangebied zijn verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis en laatvlieger vastgesteld. Het gaat in totaal om negen zomerverblijfplaatsen en vier paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van laatvlieger. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen binnen het plangebied aangetroffen. Gezien de lage aantallen waargenomen vleermuizen worden geen massawinterverblijfplaats in het plangebied verwacht. De aanwezige zomer- en/of paarverblijfplaatsen kunnen mogelijk wel gebruikt worden als winterverblijfplaats door één of enkele individuen. Tabel 1 geeft een overzicht van de vastgestelde verblijven.

Adres	Soort	Type	Aantal	Locatie
Eenhooistraat 1	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	2	gevelpan + nokvorst
Eenhooistraat 11	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	1	Spleet tussen nr. 11 en 13 achterzijde
Eenhooistraat 15	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	1	Nokvorst
Eenhooistraat 16	Laatvlieger	Zomerverblijf	1	Nokvorst
Eenhooistraat 34	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	1	Gevelpan
Schorpioenstraat 16	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	1	-
Voermanstraat 23	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	1	Gevelpan
Voermanstraat 25	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	2	Gevelpan + dakgoot voorzijde
Noorderkroonstraat 64 of 66	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1	-
Noorderkroonstraat 80	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1	-
Eenhooistraat 7 of 9	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1	-
Eenhooistraat 16	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf	1	-

Tabel 1: Overzicht van de aangetroffen aantallen vleermuizen en verblijfplaatsen.

In het plangebied zijn geen aan verblijfplaatsen gerelateerde (essentiële) foerageergebieden of migratieroutes van Gewone dwergvleermuis en laatvlieger vastgesteld.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

De in de aanvraag omschreven ingreep heeft negatieve effecten op essentiële functies binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen zomer-, paar- en mogelijke winterverblijfplaatsen van deze soorten binnen het directe plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soorten.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (opzettelijk verstoren en beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen) worden als gevolg van de te verwachten negatieve effecten overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning en inrichting en de in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan voorgestelde maatregelen worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

In cluster 1, vallend onder de bepalingen van de Generieke Ontheffing Groningen-Hoogkerk met kenmerk K15817, worden 54 opbouw vleermuiskasten, vijf inbouwkasten en één kraamkast teruggebracht. Deze kasten zijn reeds opgehangen in de periode oktober - november 2020. Hiermee zijn in dit gebied een groot aantal voorzieningen aanwezig die tevens als tijdelijke voorziening voor de verblijfplaatsen binnen het plangebied kunnen functioneren. In cluster 1 is één verblijfplaats van Ruige dwergvleermuis vastgesteld en daardoor zijn er afdoende kasten om ook te dienen als tijdelijke mitigatie voor de vastgestelde dieren in de clusters waar nu gewerkt gaat worden. Daarnaast zijn na de werkzaamheden permanente voorzieningen aanwezig in de gerenoveerde woningen. Dit betekent door het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden dat de in de woningen van cluster 2 gerealiseerde voorzieningen in voorjaar 2021 beschikbaar zijn en tevens kunnen dienen als tijdelijke voorzieningen van de verblijfplaatsen in cluster 3 en een deel van cluster 4. In de zomer van 2021 komen de permanente voorzieningen in de woningen in cluster 3 en een deel van cluster 4 beschikbaar. Door deze werkwijze zijn in, en in de directe omgeving van, het plangebied altijd voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig ten tijde van uitvoer van de werkzaamheden.

Hoewel laatvliegers zelden aangetroffen worden in vleermuiskasten of -stenen, worden deze ook voor deze soort aangeboden. Door een set aan verschillende maatregelen aan te bieden, in combinatie met de alternatieven in de omgeving, wordt de kans op (tijdelijke) negatieve effecten verkleind.

De woningen in het plangebied worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit gebeurt door geschikte invliegopeningen dicht te maken, in combinatie met het aanbrengen van exclusion flaps voor in- en uitvliegopeningen. Gedurende de periode dat de exclusion flaps aanwezig zijn, moeten ze dagelijks worden gecontroleerd op goed functioneren. De exclusion flaps moeten ten minste drie dagen voor de werkzaamheden worden geplaatst, met ten minste één nacht met temperaturen van minimaal 10 graden Celsius. In aanvulling op het activiteitenplan schrijven wij voor dat er na het ongeschikt maken van de woningen een nacontrole met een batdetector dient plaats te vinden. Hiermee wordt zeker gesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn. Pas nadat is vastgesteld dat de verblijfplaatsen verlaten zijn en de begeleidende ecooloog het gebied heeft vrijgegeven, kan gestart worden met de renovatie.

Om de permanente voorzieningen voor vleermuizen zo dicht mogelijk bij de huidige verblijfplaatsen te behouden, worden in de eindsituatie in alle blokken permanente voorzieningen voor Gewone dwergvleermuis (en andere vleermuissoorten) gerealiseerd. De voorzieningen bestaan uit kraamkasten en inbouwstenen voor vleermuizen en wordt aangevuld met spouwsteen. Op deze manier worden er meerdere inbouwmodules gemaakt, wat zorgt voor een grotere variatie aan microklimaat. Om de permanente voorzieningen voor vleermuizen zo dicht mogelijk bij het huidige verblijf te behouden, worden er daarom aan twaalf woningblokken drie losse inbouwkasten en vier woningblokken vier losse inbouwkasten aangebracht. De locaties worden ruimtelijk verdeeld over het plan zodat een netwerk van verblijfplaatsen kan ontstaan en territoria elkaar niet overlappen. De toe te passen inbouwkasten zijn VMPM1, of van vergelijkbare aard. In combinatie met het plan voor de generieke ontheffing en het activiteitenplan, wordt tevens per cluster één kraamkast opgehangen. Op deze manier worden meerdere soorten aangetrokken en vergroot het de biodiversiteit binnen het plangebied. Bij voorkeur worden de kopgevels (Z, W, O) gebruikt voor het plaatsen van de inbouwkasten (zie figuur 5.2). De kasten worden geplaatst op minimaal 3 meter hoogte, hebben een

vrije aanvliegroute, staan – minimaal – onder invloed van kunstlicht en niet bereikbaar voor predatoren.

Voor de permanente mitigatie van de laatvlieger wordt in het woningblok van het aangetroffen zomerverblijfplaats van deze soort ter plaatse van Eenhoornstraat 2 tot en met 16 het dak toegankelijk en geschikt gemaakt. Dit gebeurt door bij beide kopgevels over de gehele lengte ruimte te houden door de kantpannen en nokvorsten circa 3 centimeter over te laten lappen. Er wordt op deze manier ruimte gecreëerd die laatvlieger (en andere soorten vleermuizen) de ruimte biedt om onder de dakconstructie te komen. Daarnaast zijn de vijf kraamkasten binnen de vijf clusters eveneens geschikt voor laatvliegers.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat er zowel tijdelijk, tijdens de renovatiewerkzaamheden, als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied.

Gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De soort komt dan ook verspreid over het hele land voor en is 'thans niet bedreigd' (Rode lijst, 2009). In de provincie Groningen en ook in de omgeving van het plangebied komt de soort algemeen voor. De huidige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis wordt als gunstig gezien. De aanwezigheid van de soort binnen het plangebied en directe omgeving is goed in kaart gebracht: de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) telt 1025 waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied binnen een afstand van circa 1 kilometer in de afgelopen 10 jaar.

Laatvlieger komt in Nederland en in de provincie Groningen (redelijk) algemeen voor. De populatiegrootte van laatvlieger is in 1994 geschat op 30.000 tot 50.000 dieren. Het is echter lastig om de populatiegrootte accuraat in te schatten, omdat het aantal gevonden dieren sterk afhangt van de onderzoeksinspanning. Er is eveneens weinig zekerheid over de trend van de soort. Mede daardoor wordt de soort als 'kwetsbaar' gezien (Rode lijst, 2009). Er zijn vanuit het NEM-meetnet Zoldertellingen vleermuizen en het NEM-meetnet Vleermuistransecttellingen echter wel aanwijzingen dat de populatie laatvliegers groeit.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven en gelet op de huidige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis en laatvlieger, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soorten. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger komen in de omgeving (redelijk) algemeen tot zeer algemeen voor en daarnaast is het plangebied goed vanuit de directe omgeving (opnieuw) te bereiken.

Eindoordeel ecologische afweging vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de ecologische plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis en laatvlieger gewaarborgd blijft.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag kan gesteld worden dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van huismus, gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis en laatvlieger gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de tabel op de volgende pagina is weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor een ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹	voor artikel 3.5, lid 2 en 4 ²
huismus (<i>Passer domesticus</i>)	toegekend	n.v.t.
gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	toegekend	n.v.t.
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	n.v.t.	toegekend
laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	n.v.t.	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:
lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

²Het betreft de verbodsbepalingen:
lid 2, opzettelijk verstoren;
lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Wat u verder kunt verwachten

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dient u de werkzaamheden stil te leggen en aanvullend ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K23233
Documentnummer KIWI	<<KIWI-Documentnummer>>
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2020-000224

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Voermanstraat e.o. Groningen (K23233)'